

Pripremili: mr. sc. Kristian Turkalj*
Branko Holzer, dipl. iur.**
Maja Vitaljić, dipl. iur.***

Nova strategija reforme pravosuđa za Hrvatsku u Europskoj uniji

1. UVOD

Reforma pravosuđa je već niz godina na vrhu političkih prioriteta u Republici Hrvatskoj. Očekivanja hrvatske javnosti prema pravosuđu su opravdano velika, budući da se stanje u pravosuđu odražava ne samo na opće stanje u društvu nego još važnije ono ima izravni odraz i na zaštitu prava pojedinaca. Stoga je za nastavak reformskih aktivnosti dobra vijest da je 15. prosinca 2010. godine Hrvatski sabor usvojio novu Strategiju reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015.¹ Usvojena Strategija predstavlja nastavak i novi poticaj reformi pravosuđa koja je pokrenuta 2005. godine. Na temelju do sada stečenih iskustava u provođenju reforme pravosuđa pojavila se potreba daljnjeg usmjeravanja reformskih procesa na ona pitanja u kojima hrvatsko pravosuđe još uvijek nije doseglo najviše europske standarde. Stoga ovaj dokument predstavlja strateški okvir koji bi hrvatskom pravosuđu trebao omogućiti dostizanje najviših europskih vrijednosti u pogledu neovisnosti, nepristranosti, stručnosti i učinkovitosti hrvatskog pravosuđa te time ujedno pridonijeti razvoju hrvatskog društva općenito.

Pravosudna reforma dugotrajan je proces koji je dodatni zamah dobio u siječnju 2006. godine donošenjem prve Strategije reforme pravosuđa kojom su adresirani ključni problemi u sudstvu - kadrovi, kvaliteta i ažurnost rada te mreža i broj sudova. Na temelju već ostvarenih reformskih postignuća, a u svjetlu daljnjeg razvoja i unapređenja pravosuđa, javila se potreba za izradom nove Strategije i uvođenjem kontinuiranog, cikličkog sustava reformskog planiranja.

Kako bi se prikazao sveobuhvatni koncept reforme pravosuđa, u nastavku teksta daje se kratak pregled

* Kristian Turkalj, Uprava za Europsku uniju i međunarodnu suradnju u Ministarstvu pravosuđa, član pregovaračke skupine RH za pregovore o pristupanju RH EU te pregovarač za poglavlja pregovora 23. Pravosuđe i temeljna prava te poglavlje 24. Pravda, sloboda i sigurnost.

** Branko Holzer, Općinski građanski sud u Zagrebu.

*** Maja Vitaljić, Sektor za Europsku uniju u sklopu Uprave za EU i međunarodnu suradnju Ministarstva pravosuđa.

¹ Strategija reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. objavljena je u Narodnim novinama, br. 145/10.

dosadašnjih postignuća na koje se u nastupajućem reformskom razdoblju nastavljaju nove strateške aktivnosti. Osim toga, izlažu se svrha i struktura nove Strategije po tematskim cjelinama uz naznaku strateških ciljeva i predviđenih smjernica za unapređenje pojedinih aspekata pravosudnog sustava. Na kraju se zaključno daje kratak osvrt na značaj nove Strategije reforme pravosuđa.

2. DOSADAŠNJA REFORMSKA POSTIGNUĆA

Prvom Strategijom reforme pravosuđa, koja je donesena u siječnju 2006. godine, bili su zacrtani opći ciljevi reforme te posebni ciljevi svake aktivnosti, a uz nju je bio donesen i pripadajući Akcijski plan. S ciljem dodatnog ubrzanja reforme pravosuđa, 2008. godine Akcijski plan je revidiran; aktivnosti su podijeljene u sedam tematskih cjelina (neovisnost pravosuđa, nepristranost pravosuđa, profesionalizam i stručnost pravosuđa, učinkovitost pravosuđa, besplatna pravna pomoć, zatvorski sustav te postupci za ratne zločine), dok su pitanja borbe protiv korupcije izdvojena u zasebnu Strategiju suzbijanja korupcije.

U svibnju 2010. godine provedena je još jedna revizija Akcijskog plana te su preostale mjere precizirane, izmijenjene i dopunjene. Određeni su konkretni rokovi te tijela nadležna za provedbu kako bi se lakše moglo pratiti izvršenje, pri čemu je prioritet stavljen na dovršetak pregovaračkog procesa za pristup Europskoj uniji.

Do sada su u provedbi reforme pravosuđa poduzete brojne aktivnosti kojima se išlo za daljnjom konsolidacijom pravosudnog sustava te za njegovom prilagodbom potrebama koje nameće članstvo u Europskoj uniji. Značajni rezultati postignuti su u jačanju neovisnosti, nepristranosti i profesionalnosti u pravosuđu. U tom kontekstu posebice treba izdvojiti donošenje novog zakonodavnog okvira za selekciju, izobrazbu, imenovanje i napredovanje pravosudnih dužnosnika te jačanje neovisnosti Državnog sudbenog vijeća (DSV) i Državnoodvjetničkog vijeća (DOV). Za područje profesionalnosti zasigurno je najvažnije osamostaljivanje Pravosudne akademije koja je postala neovisna pravosudna institucija izdvojena iz Ministarstva pravosuđa. Za selekciju i osposobljavanje najkvalitetnijih kadrova za buduće pravosudne dužnosti posebice je važno ustrojavanje Državne škole za pravosudne dužnosnike u sklopu Pravosudne akademije. Dakako, najvažniji korak u daljnjem jačanju neovisnosti, transparentnosti i objektivnosti pravosuđa napravljen je promjenom Ustava od 16. lipnja 2010. godine kojom je omogućeno

biranje članova DSV-a i DOV-a od strane samih sudaca i državnih odvjetnika, čime je izbor tih ključnih tijela za funkcioniranje pravosuđa izdvojen od političkog utjecaja te prepušten struci.

Velik pomak, premda još nedostatan, ostvaren je i na području učinkovitosti pravosuđa. Jedan od najznačajnijih učinaka reforme očituje se u smanjenju broja neriješenih predmeta. U razdoblju od 2004. do 2009. godine broj neriješenih predmeta na sudovima smanjen je za više od 50%.² Posebni naponi bili su usmjereni prema takozvanim starim predmetima (stariji od tri godine), pri čemu je broj građanskih starih neriješenih predmeta smanjen za više od 40%, a kaznenih za 60%.

Nadalje, značajni pomaci vidljivi su na području uvođenja modernih i racionalnijih načina upravljanja pravosudnim sustavom. Za racionalnije upravljanje pravosudnom infrastrukturu posebice treba spomenuti racionalizaciju mreže pravosudnih tijela.³ Pozitivni učinci racionalizacije vidljivi su već sada: bolja organizacija rada sudova, bolja organizacija rada službenika i namještenika, ravnomjernija opterećenost sudaca predmetima i mogućnost njihove specijalizacije, veća fleksibilnost u radu suda, brže rješavanje zaostalih predmeta te značajne financijske uštede. Na te aktivnosti dakako treba pridodati i velika ulaganja koja su ostvarena u informatizaciju pravosuđa.

Uzimajući u obzir potrebu kontinuiteta procesa strateškog planiranja, aktivnosti predviđene novom Strategijom nastavljat će se i nadograđivati na dosadašnja postignuća i iskustva kao i na kapacitete stvorene u dosadašnjem reformskom procesu.

3. SVRHA I STRUKTURA NOVE STRATEGIJE

Svrha i razlozi donošenja nove Strategije reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. godine proizlaze prije svega iz potrebe postavljanja jasnog krajnjeg cilja reforme i slike željenog stanja pravosuđa RH polazeći od aktualnih okolnosti, prije svega imajući u vidu buduće članstvo u EU. S obzirom na ključna područja u kojima je nužno ostvariti napredak, Strategijom je definiran krajnji cilj reforme hrvatskog pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. koji iziskuje: *“Ostvarenje najviših europskih standarda u pogledu neovisnosti, nepristranosti, stručnosti*

*i učinkovitosti pravosuđa, kao i u pogledu sustava izvršenja kaznenih sankcija. Pravosuđe koje kao takvo opravdava povjerenje građana i cijelog društva čijem napretku služi, koje je dostupno svima bez razlike, utemeljeno na načelima transparentnosti i vladavine prava te koje je potpuno osposobljeno za djelovanje unutar EU.”*⁴

Radi učinkovite provedbe reformskih aktivnosti, nužno je definirati organizacijske i stručne osnove sustava strateškog planiranja i upravljanja unutar pravosudnog sustava RH, utemeljenog na ustavnoj i zakonskoj raspodjeli odgovornosti pojedinih institucija te osigurati prelazak na metodološki dosljedan sustav strateškog planiranja i upravljanja u pravosudnom sustavu RH.

Također, imajući u vidu značaj pravosudnog sustava na sve aspekte društvenog i gospodarskog života, reforma pravosuđa uvrštena je kao jedna od mjera potpore oporavku i rastu u Program gospodarskog oporavka Vlade RH iz travnja 2010. godine.

Potrebno je napomenuti da Strategija nije provedbeni, već okvirni strateški dokument koji se provodi isključivo kroz godišnje akcijske planove kojima se konkretiziraju i razrađuju pojedine provedbene mjere i aktivnosti. Trenutno važeći je Akcijski plan iz svibnja 2010. koji će se provoditi tijekom 2011. godine, a čije su odrednice sadržane u novoj Strategiji reforme pravosuđa.

Za uspješnu provedbu Strategije od ključne je važnosti da svi čimbenici daju svoj doprinos njezinoj provedbi. Upravo zbog toga u Strategiji se na jasan i pregledan način definira uloga svih čimbenika reforme pravosuđa od Sabora, Vlade, Ministarstva pravosuđa, preko Vrhovnog suda, Državnog odvjetništva, Državnog sudbenog vijeća, Državnoodvjetničkog vijeća, Pravosudne akademije do Hrvatske odvjetničke komore i Hrvatske javnobilježničke komore. Osim navedenih glavnih sudionika reforme pravosuđa RH, u isti će proces biti uključene i druge relevantne institucije i osobe.

Radi osiguranja kvalitetne i sustavne provedbe reforme pravosuđa ojačan je Savjet za praćenje provedbe Strategije reforme pravosuđa. Savjet je stalno savjetodavno tijelo koje pomaže Ministarstvu pravosuđa u kreiranju ideja, definiranju pravosudnih politika i izradi propisa. Savjet uključuje predstavnike svih relevantnih institucionalnih aktera pravosudne reforme, a ima zadatak nadzora i poticanja provedbe Strategije reforme pravosuđa i akcijskih planova te procjene njihova učinka.⁵

Definicija krajnjeg cilja već u sebi sadrži naznake glavnih tematskih cjelina. Sukladno navedenom, Strategija je podijeljena na pet tematskih cjelina, i to:

² Ukupan broj neriješenih predmeta na svim sudovima na dan 31. prosinca 2004. iznosio je 1.640.365 predmeta, a na dan 31. prosinca 2009. 795.722 predmeta, što pokazuje smanjenje za 51,49%. Broj građanskih starih neriješenih predmeta u razdoblju od 31. prosinca 2007. do 31. prosinca 2009. smanjen je sa 149.250 na 84.251 (43,56%), a kaznenih sa 9.275 na 3.667 (60,47%).

³ Broj općinskih i prekršajnih sudova gotovo je prepolovljen, a znatno je smanjen i broj općinskih državnih odvjetništava. Najnovijim zakonodavnim promjenama smanjen je broj županijskih i trgovačkih sudova, a mreža županijskih državnih odvjetništava uskladit će se s novom organizacijom sudova. Broj općinskih sudova smanjen je sa 115 na 67, broj prekršajnih sudova sa 106 na 63, a broj općinskih državnih odvjetništava sa 71 na 55. Nadalje, recentnim zakonodavnim izmjenama broj županijskih sudova s 21 smanjuje se na 15, a broj trgovačkih s 13 na 7.

⁴ Strategija reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. (NN, br. 145/10), poglavlje VI.1. *Željeni cilj reforme*.

⁵ Članovi Savjeta su: ministar pravosuđa, predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske, predsjednik Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora, predsjednik Državnog sudbenog vijeća, predsjednik Državnoodvjetničkog vijeća, predsjednik Hrvatske odvjetničke komore, predsjednik Hrvatske javnobilježničke komore, državni tajnici Ministarstva pravosuđa, ravnatelj Pravosudne akademije te ravnatelj Uprave za Europsku uniju i međunarodnu suradnju Ministarstva pravosuđa.

1. Neovisnost, nepristranost i stručnost pravosuđa;
2. Učinkovitost pravosuđa;
3. Hrvatsko pravosuđe kao dio europskog pravosuđa;
4. Pristup pravosuđu;
5. Kazneno zakonodavstvo i sustav izvršenja kaznenih sankcija.

Unutar svake tematske cjeline postavljen je posebni strateški cilj te vezane strateške smjernice kojima će se voditi konkretne mjere i aktivnosti razrađene kroz akcijske planove. U nastavku se daje kratak pregled tematskih cjelina uz naznaku glavnih strateških smjernica za nastupajuće razdoblje:

Ad 1) Neovisnost, nepristranost i stručnost pravosuđa

Iako su neovisnost, nepristranost i stručnost pravosuđa prema staroj Strategiji reforme pravosuđa predstavljale zasebne tematske cjeline, ova su svojstva pravosudnog sustava sadržajno, funkcionalno i institucionalno isprepletena i povezana. Slijedom glavnih promjena u institucionalnoj strukturi pravosuđa (DSV, DOV) ove su vrijednosti u novoj Strategiji prezentirane kao dio jedne cjeline unutar koje je kao glavni strateški cilj postavljeno: *održavanje i daljnje jačanje neovisnosti, nepristranosti i stručnosti pravosuđa sukladno najvišim europskim standardima*.

Navedeno se namjerava postići daljnjim jačanjem Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća, jačanjem uloge i stručnim kapacitiranjem Pravosudne akademije, punom implementacijom novog sustava odabira i inicijalnog obrazovanja pravosudnih dužnosnika kroz Državnu školu za pravosudne dužnosnike te jačanjem transparentnih i objektivnih kriterija za ulazak u sudačku i državnoodvjetničku profesiju i daljnje karijerno napredovanje pravosudnih dužnosnika.

Nepristranost i odgovornost pravosuđa potrebno je jačati i kroz unapređenje sustava stegovne odgovornosti, etičkih vrijednosti i sukoba interesa te transparentnosti na svim razinama pravosuđa. Naravno, posebnu pozornost potrebno je posvetiti jačanju i zadržavanju kvalitete ljudskog potencijala u pravosuđu.

Ad 2) Učinkovitost pravosuđa

Ovo je područje stručno, tehnički i materijalno najzahtjevnije s obzirom da nosi niz izazova koji se u konačnici odnose na dva aspekta, a to su broj neriješenih predmeta i duljina trajanja postupka.

Naime, iako je broj neriješenih predmeta dosadašnjim reformskim mjerama znatno smanjen, ovo pitanje i dalje predstavlja prepreku učinkovitom funkcioniranju hrvatskog pravosuđa. Tako je glavni strateški cilj ove tematske cjeline daljnje smanjivanje broja starih neriješenih predmeta i stvaranje organizacijskih i materijalnih uvjeta rada u pravosuđu koji će omogućiti završavanje svih postupaka u razumnom roku.

Zbog specifičnosti i opsežnosti problematike, ova se tematska cjelina adresira nizom različitih smjernica raspoređenih u nekoliko podcjelina:

- Racionalizacija i učinkovitija organizacija sustava;

- Smanjenje broja neriješenih predmeta i suđenje u razumnom roku;

- Infrastruktura i oprema;

- Informatizacija.

Za svaku od navedenih podcjelina u Strategiji su predviđene smjernice kojima će u konačnici unaprijediti učinkovitost pravosudnog sustava RH.

Ad 3) Hrvatsko pravosuđe kao dio europskog pravosuđa

Glavni strateški cilj postavljen unutar ove cjeline predstavlja stvaranje svih potrebnih uvjeta za ravnopravno i uspješno funkcioniranje hrvatskog pravosuđa unutar EU. Pritom je potrebno voditi računa o nekoliko aspekata obveza koje članstvo u EU nosi sa sobom. Naime, po pristupanju EU, hrvatski sudovi postaju sudovi EU u smislu da primjenjuju i pravo EU, što zahtijeva opća i posebna znanja pravosudnih dužnosnika, dostupnost potrebnih informacija te odgovarajuće interne procedure. Također, pravosudna suradnja u EU i sudjelovanje u institucijama EU postavlja dodatne zahtjeve te traži odgovarajuću kadrovsku i organizacijsku pripremu.

Za ostvarenje ovog strateškog cilja predviđeno je provođenje specijaliziranih edukacija o institucijama EU te pravu EU. Također, nužno je jačanje i drugih vještina poput poznavanja stranih jezika. Značajnu ulogu u provođenju ovih smjernica imat će Pravosudna akademija koja sustavno izvodi takve edukacijske programe.

Posebno je izdvojena smjernica koja se odnosi na pripremu i uspostavu posebnih odjela na sudovima i pri DORH-u koji će proučavati pravo EU te skupljati i analizirati relevantnu praksu nadležnih institucija EU.

Ad 4) Pristup pravosuđu

Ostvarenje stvarne jednakosti u pristupu pravosuđu i ostvarenju i zaštiti prava za sve građane, bez obzira na imovinske, obrazovne, zdravstvene i druge razlike, glavni je strateški cilj ove tematske cjeline.

Jednakost svih osoba u ostvarenju prava na pristup sudu zajamčena je Ustavom RH, međunarodnim pravnim izvorima i zakonima RH te predstavlja preduvjet za funkcioniranje svake pravne države. Veliki napredak u proteklom razdoblju s ovog aspekta postignut je uvođenjem sustava besplatne pravne pomoći. Predviđene smjernice usmjerene su na daljnje jačanje sustava besplatne pravne pomoći, i to kroz poseban pristup prema ranjivim društvenim skupinama (maloljetnici, žrtve obiteljskog nasilja, osobe s invaliditetom, žrtve kaznenih djela i dr.) te podizanjem općenite razine informiranosti i dostupnosti informacija i usluga s ciljem da se sve osobe u RH stvarno izjednače u mogućnostima pristupa pravosuđu. Također, planira se nastaviti s provođenjem nadzora primjene i unapređenja zakonskog okvira.

Ad 5) Kazneno zakonodavstvo i sustav izvršenja kaznenih sankcija

U okviru reforme kaznenog zakonodavstva RH izmijenjen je temeljni procesni zakon (ZKP), dok je

moderan sustav izvršenja kaznenih sankcija u RH, koji čine zatvorski sustav i sustav probacije, dobio svoj pravni i institucionalni okvir.

Za ispunjenje strateškog cilja ove tematske cjeline, tj. za stvaranje suvremenoga kaznenog zakonodavnog okvira i sustava izvršenja kaznenih sankcija koji svojim kapacitetima i kvalitetom ispunjava najviše europske standarde, ključno je donošenje novoga Kaznenog zakona. Također, potrebno je osigurati dostatne kapacitete za punu primjenu Zakona o kaznenom postupku i osigurati daljnje jačanje i unapređenje zatvorskog sustava te sustava probacije.

Smjernice predviđene za ostvarenje postavljenih strateških ciljeva za navedene tematske cjeline detaljno će se razraditi kroz konkretne mjere u pripadajućem akcijskom planu uz naznaku potrebnih sredstava, nadležnih institucija te vremenskog okvira za njihovu provedbu. Odgovornost za provedbu cjelokupne Strategije bit će prije svega u rukama ministra pravosuđa te čelnika odgovornih institucija zastupljenih u Savjetu za praćenje provedbe Strategije reforme pravosuđa.

4. ZAKLJUČAK

Reforma pravosuđa je proces koji jedino sustavnim pristupom i kontinuiranim radom kroz dulje razdoblje može dovesti do vidljivih rezultata. Uspostavljeni sustav

strateškog planiranja i upravljanja unutar pravosudnog sustava Republike Hrvatske uključuje potrebne organizacijske i kadrovske kapacitete, poslovne procedure i stručne sposobnosti koje je potrebno dalje razvijati i nadograđivati. Učinkovita provedba predviđenih mjera nije moguća bez angažmana i usklađenog djelovanja svih relevantnih aktera.

Iz tog razloga nova Strategija reforme pravosuđa povezuje sve sudionike reforme u skladu s njihovim ustavnim i zakonskim kompetencijama te teži uskladiti njihovo djelovanje radi ostvarivanja zajedničkih težnji. Strategija određuje glavne ciljeve koji se žele ostvariti kroz ovu kontinuiranu aktivnost cjelokupnog sustava, i to na način koji osigurava transparentnost, učinkovitost, odgovornost i dosljednost.

Općeprihvaćeno je shvaćanje da reforma pravosuđa znači stvaranje, odnosno unapređenje preduvjeta za prosperitet u gospodarskom, društvenom, političkom ili bilo kojem drugom smislu. Dakle, nešto što je upravo danas prijeko potrebno i zbog čega se toliko inzistira na reformi. Ujedno je to jedini put za poboljšanje percepcije pravosuđa u javnosti, vraćanje povjerenja u institucije pravne države te poštivanje istih uz postizanje krajnjeg cilja ovog dugoročnog reformskog procesa - ostvarenje najviših europskih vrijednosti u pogledu neovisnosti, nepristranosti, stručnosti i učinkovitosti hrvatskog pravosuđa.

DODATAK – Pregled svih tematskih cjelina, strateških ciljeva i pripadajućih strateških smjernica predviđenih Strategijom reforme pravosuđa 2011. – 2015.

1. NEOVISNOST, NEPRISTRANOST I STRUČNOST PRAVOSUĐA	
STRATEŠKI CILJ	1. Održavanje i daljnje jačanje neovisnosti, nepristranosti i stručnosti pravosuđa sukladno najvišim europskim standardima
O z n a k a smjernice	STRATEŠKE SMJERNICE
1.1	Daljnje jačanje neovisnosti, samostalnosti te stručnog i administrativnog kapaciteta Državnog sudbenog vijeća i Državnoodvjetničkog vijeća radi punog ostvarenja njihove ustavne uloge.
1.2	Daljnje stručno, materijalno i administrativno jačanje Pravosudne akademije te integriranje njezine djelatnosti u cjelokupni pravosudni sustav.
1.3	Puna implementacija novog sustava odabira i inicijalnog obrazovanja pravosudnih dužnosnika kroz Državnu školu za pravosudne dužnosnike.
1.4	Daljnje jačanje unutarnje neovisnosti pravosuđa odnosno pravosudnih dužnosnika i čelnika pravosudnih tijela posebice kroz jačanje objektivnih i transparentnih kriterija i procedura u svim stadijima pravosudne karijere.
1.5	Analiza učinaka izmjena Zakona o sudovima, Zakona o Državnom odvjetništvu, Zakona o Državnom sudbenom vijeću i Zakona o Pravosudnoj akademiji te pristupanje doradi istih sukladno rezultatima analize.
1.6	Poticanje, jačanje i zadržavanje kvalitete ljudskog potencijala u pravosuđu, posebice kroz unapređenje sustava profesionalnog ocjenjivanja i upravljanja ljudskim potencijalom, sustava plaća, mirovina te materijalnog statusa djelatnika.
1.7	Jačanje nepristranosti i odgovornosti pravosuđa posebice kroz jačanje sustava stegovne odgovornosti, etičkih vrijednosti, nadzora imovine i sukoba interesa te transparentnosti na svim razinama pravosuđa.
1.8	Sustavna skrb o edukaciji i razvoju stručnosti djelatnika u pravosuđu koji nisu obuhvaćeni aktivnostima Pravosudne akademije.

2. UČINKOVITOST PRAVOSUĐA	
STRATEŠKI CILJ	2. Smanjivanje broja neriješenih predmeta, posebice starih predmeta, te stvaranje organizacijskih i materijalnih uvjeta rada u pravosuđu koji će omogućiti završavanje svih postupaka u razumnom roku
Oznaka smjernice	STRATEŠKE SMJERNICE
Racionalizacija i učinkovitija organizacija sustava	
2.1	Dovršetak racionalizacije i unapređenja mreže pravosudnih institucija uz nastavak njihovog fizičkog spajanja.
2.2	Dovršetak reforme upravnog sudovanja i uspostava dvostupanjskog sustava upravnih sudova s punom jurisdikcijom.
2.3	Uspostava novog sustava ovrhe sudskih odluka putem javnih ovršitelja.
2.4	Analiza mogućnosti i potrebe uvođenja prizivnih sudova.
2.5	Analiza mogućnosti i potreba reforme nadležnosti i organizacije prekršajnih sudova i postupka.
2.6	Reforma radnog sudovanja ustrojavanjem specijaliziranih odjela pri pojedinim sudovima.
2.7	Analiza učinaka racionalizacije mreže pravosudnih institucija, reforme upravnog sudovanja, uvođenja novog sustava ovrhe i drugih reformi s obzirom na financijske, ljudske i organizacijske aspekte djelovanja pravosuđa.
2.8	Jačanje specifičnih organizacijskih i upravljačkih znanja i vještina u pravosuđu uz daljnji razvoj i jačanje nadzora nad obavljanjem poslova pravosudne uprave.
2.9	Vraćanje povjerenja javnosti u pravosuđe, jačanje dostojanstva i autoriteta pravosudnih dužnosnika i tijela te njihove sigurnosti, kao preduvjeta učinkovitosti.
Smanjenje broja neriješenih predmeta i suđenje u razumnom roku	
2.10	Unapređivanje zakonskih i drugih propisa važnih za učinkovit postupak pred pravosudnim tijelima, uključujući rasterećivanje pravosudnih dužnosnika od nesudbenih poslova.
2.11	Učinkovitije korištenje ljudskih potencijala posebice kroz reformu položaja i poslova sudskih savjetnika i drugih djelatnika te kroz proširenje nadležnosti javnih bilježnika.
2.12	Uvođenje modernog sustava sudskih pristojbi.
2.13	Ciljano smanjivanje broja neriješenih predmeta, posebice starih predmeta i skraćivanje postupaka u problematičnim područjima i sudovima.
2.14	Daljnje unapređivanje, širenje i promoviranje alternativnih načina rješavanja sporova.
2.15	Cjelovito uređenje svih pitanja vezanih uz status i rad sudskih vještaka, procjenitelja i tumača.
2.16	Jačanje kapaciteta, kvalitete i učinkovitosti sustava međunarodne pravne pomoći.
2.17	Nastavak i jačanje svih aktivnosti pravosudnih tijela kao i suradnje s drugim državnim tijelima i MKSJ u cilju procesuiranja još neprocesuiranih ratnih zločina.
Infrastruktura i oprema	
2.18	Osiguravanje adekvatne osnovne infrastrukture i opreme za pravosudna tijela.
2.19	Razvoj i primjena sustava učinkovitog upravljanja pravosudnom infrastrukturom.
2.20	Podizanje administrativne sposobnosti sustava za korištenje sredstava iz EU fondova kao i drugih međunarodnih izvora financiranja reforme pravosuđa.
Informatizacija	
2.21	Dovršetak uvođenja Integriranog sustava upravljanja predmetima (ICMS) na sudove i Sustava za praćenje predmeta (CTS) te kasnije i ICMS sustava u državna odvjetništva uz povezivanje obaju sustava u konačnici.
2.22	Dovršetak informatizacije prekršajnih i informatizacija upravnih sudova.
2.23	Dovršetak digitalizacije zemljišnih knjiga, puna uspostava Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (ZIS) te razvoj i implementacija integriranog sustava zemljišne administracije (ILAS).
2.24	Opremanje pravosudnih tijela informacijsko-komunikacijskom infrastrukturom i povezivanje sa sustavom.
2.25	Nastavak daljnjeg razvoja i širenja e-registara, evidencija, baza podataka, prakse i znanja, kao i njihovog povezivanje i interoperabilnost s drugim sustavima, te korištenje drugih modernih tehnologija u radu i edukaciji.

3. HRVATSKO PRAVOSUĐE KAO DIO EUROPSKOG PRAVOSUĐA

STRATEŠKI CILJ	3. Stvaranje svih potrebnih uvjeta za ravnopravno i uspješno funkcioniranje pravosuđa RH unutar EU
Oznaka smjernice	STRATEŠKE SMJERNICE
3.1	Razvoj i jačanje specifične edukacije potrebne zaposlenima u pravosuđu za uspješno obavljanje svojih dužnosti unutar EU.
3.2	Unapređivanje i prilagodba unutarnje kadrovske i organizacijske strukture MP i drugih tijela za preuzimanje budućih obveza i poslova unutar EU.
3.3	Priprema i pravodobna uspostava posebnih odjela zaduženih za pravo EU, pravosudnu suradnju i pravnu pomoć, posebice pri VSRH te županijskim i visokim specijaliziranim sudovima kao i pri DORH-u.
3.4	Jačanje međunarodne suradnje u cilju razmjene iskustava i najboljih praksi vezanih uz primjenu instrumenata pravne stečevine EU.

4. PRISTUPU PRAVOSUĐU

STRATEŠKI CILJ	4. Ostvarenje stvarne jednakosti u pristupu pravosuđu i ostvarenju i zaštiti prava za sve građane, bez obzira na imovinske, obrazovne, zdravstvene i druge razlike
Oznaka smjernice	STRATEŠKE SMJERNICE
4.1	Daljnje unapređivanje i jačanje sustava besplatne pravne pomoći posebice kroz daljnju konsolidaciju zakonodavnog okvira, ujednačavanje prakse te informiranje šire javnosti.
4.2	Poboljšanje pristupa pravosuđu posebno ranjivim društvenim skupinama (maloljetnici, žrtve obiteljskog nasilja, osobe s invaliditetom, žrtve kaznenih djela i dr.).
4.3	Povećanje transparentnosti rada pravosudnih tijela i briga o korisnicima kroz kontinuiranu komunikaciju s javnošću, educiranje javnosti i lakši pristup informacijama, posebice putem modernih komunikacijskih tehnologija.

5. KAZNENO ZAKONODAVSTVO I SUSTAV IZVRŠENJA KAZNENIH SANKCIJA

STRATEŠKI CILJ	5. Stvaranje suvremenoga kaznenog zakonodavnog okvira i sustava izvršenja kaznenih sankcija koji svojim kapacitetima i kvalitetom ispunjava najviše europske standarde
Oznaka smjernice	STRATEŠKE SMJERNICE
5.1	Izrada, donošenje i osiguranje pune primjene novoga Kaznenog zakona te usklađivanje pratećeg zakonodavstva.
5.2	Osiguravanje svih uvjeta za punu provedbu novog Zakona o kaznenom postupku.
5.3	Nastavak izgradnje, adaptacije i opremanja osnovne infrastrukture za smještaj zatvorenika.
5.4	Jačanje razine stručnosti i sigurnosti zatvorskog sustava te podizanje kvalitete tretmana kroz usavršavanje zatvorskog osoblja, izobrazbu zatvorenika i razvoj posebnih programa.
5.5	Jačanje organizacijskih i administrativnih kapaciteta sustava te usporedno jačanje inspekcijskog nadzora.
5.6	Nastavak implementacije zatvorskog informatizacijskog sustava do potpune implementacije.
5.7	Osiguranje svih pretpostavki za punu uspostavu probacijskog sustava u RH.